

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพสังคมไทยเปลี่ยนไปจากเดิม อันเนื่องมาจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ที่เป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิต และความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องวัฒนธรรมไทย เนื่องจากการรับวัฒนธรรมจากทั่วทุกมุมโลกอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบขึ้น ซึ่งพฤติกรรมบางอย่างก็ขัดต่อวัฒนธรรมประเพณีของสังคม ส่วนใหญ่ที่ยังไม่พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง อาจก่อให้เกิดปัญหา และผลกระทบต่อสังคมส่วนใหญ่ บางปัญหาได้แผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางและรุนแรง

วัยรุ่นเป็นวัยที่คาบเกี่ยวระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ ทำให้นักจิตวิทยาได้เรียกชื่อวัยนี้ไว้หลายชื่อด้วยกัน เช่น วัยพายุบุแคม วัยหัวเลี้ยวหัวต่อ วัยหุนหันพลันแล่น เป็นต้น นอกจากนี้วัยรุ่นยังเป็นวัยที่จะพัฒนาไปสู่วัยผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงเป็นวัยที่ควรจะได้รับพัฒนาอย่างเต็มที่ หากแต่วัยรุ่นยังเป็นวัยที่อ่อนประสบการณ์ ถูกชักจูงได้ง่าย มีความมั่นใจในตัวเอง และเป็นวัยที่อยากรู้อยากลองสิ่งใหม่ ๆ ดังนั้นกลุ่มวัยรุ่นจึงเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มที่จะยอมรับเอาวัฒนธรรม ค่านิยม และความเชื่อของสังคมอื่น หรือกลุ่มอื่นมาปฏิบัติได้ง่ายและรวดเร็วเช่นกัน

การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก็เป็นการเปลี่ยนแปลงอันหนึ่ง ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาสุขภาพและสังคมอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาวัยรุ่นกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งนับเป็นปัญหาวิกฤตของสังคมในขณะนี้ จนมีคำกล่าวที่ว่า “วัยรุ่น Episode 3 ขอบปั้ง ชั่งมัน ดูหนัง นั่งร้านเหล้า อยากรู้อยากลอง” (อ้างใน <http://www.pantip.com>) อีกทั้งวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จนขาดสตินั้น จะนำไปสู่อันตรายจากพฤติกรรมอื่น ๆ เช่น การเสพยาเสพติด พฤติกรรมเชิงชั่วสาว ทั้งลวนลาม ละเมิดทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย และการก่ออาชญากรรม ซึ่งมีข้อมูลจากศาลคดีอาญาจังหวัด ระบุไว้ว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดคดีความผิดทำให้เสียทรัพย์ร้อยละ 59.1 ความผิดเกี่ยวกับเพศ ร้อยละ 34.8 ความผิดทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 20.8 ความผิดฐานบุกรุก ร้อยละ 16.1 และความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ร้อยละ 10.5 (ฝ่ายข้อมูล สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2548)

นักวิจัยและนักวิชาการ ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในสังคมไทย ซึ่งนับวันจะร้ายแรงยิ่งขึ้น โดยสถิติพบว่า ในปัจจุบันวัยรุ่นไทยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 42 ปรากฏการณ์ที่น่าเป็นห่วงที่สุดคือ ในช่วงเวลาเพียง 7 ปี ระหว่าง พ.ศ.2539 – 2546 พบว่ากลุ่มผู้หญิงวัย 15 – 19 ปี มีการเพิ่มจำนวนของผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากขึ้นถึง 6 เท่า จากร้อยละ 1.0 เป็นร้อยละ 5.6 และในกลุ่มผู้หญิงวัยนี้เป็นผู้ดื่มประจำถึง ร้อยละ 14.1 (ดื่ม 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ถึงทุกวัน) จนเกิดคำถามที่ว่า “เทรนด์ใหม่สาว 2005 บุหรี่ - เหล้า - ศัลยกรรม” อีกทั้งยังมีข้อมูลที่ระบุชัดเจนว่าวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนอายุ 13 ปี มีโอกาสติดแอลกอฮอล์ไปจนโต (ฝ่ายข้อมูล สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2548)

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาจึงใคร่จะศึกษากลุ่มวัยรุ่นหญิงในช่วงอายุ 15 – 19 ปี ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่ในกลุ่มของผู้ที่มีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ โดยศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มแอลกอฮอล์ ให้สังคมภายนอกและสถาบันการศึกษาได้รับทราบสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นในสังคมไทย และปัจจัยที่แท้จริงในการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ อันจะนำไปสู่ความเข้าใจในปัญหา พร้อมทั้งมองเห็นแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาคือสิ่งที่ถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของกลุ่มวัยรุ่นหญิง
2. เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินชีวิต ความรู้สึกลึกซึ้งของกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายช่วงอายุ 13 – 19 ปี ที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นประจำ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้สึกลึกซึ้งและลักษณะการดำรงชีวิตของวัยรุ่นที่ทำให้ดื่มแอลกอฮอล์

นิยามศัพท์เฉพาะ

วัยรุ่นหญิง หมายถึง กลุ่มนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอายุอยู่ในช่วง 13 – 19 ปี ที่อยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นประจำ โดยดื่มทุกสัปดาห์ และทุกเทศกาล

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง เบียร์ สุราแช่พื้นเมือง สุราขาว สุรากลั่น ไวน์คูลเลอร์ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หมายถึง กลุ่มวัยรุ่นที่รวมตัวกันดื่มเหล้า เบียร์ สุราแช่พื้นเมือง สุราขาว สุรากลั่น ไวน์คูลเลอร์ ในเวลาว่าง งานเทศกาล หรืองานเลี้ยงสังสรรค์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยที่แท้จริง และปัจจัยเสริมที่เกิดขึ้น ที่ทำให้วัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้เป็นส่วนในการแก้ไขปัญหาวัยรุ่นกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. ได้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการแนะแนวให้กับนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและบุคคลทั่วไป